

ÚVODNÍ SLOVO

Vláda na svém zasedání 27. února 2013 schválila usnesení č. 135 k návrhu na podporu využití Národní soustavy kvalifikací a zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Návrh usnesení předkládal ministr školství, mládeže a tělovýchovy Petr Fiala s cílem podpořit systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, který od doby schválení zákona v roce 2006 pomohl získat profesní kvalifikaci více jak 70 tisícům obyvatel.

V současné době je schválených více než 400 profesních kvalifikací a na udělování autorizací se podílí většina ministerstev ČR. Přesto dosud není systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání běžně využívaným systémem, o kterém by věděla většina obyvatel, a který by využívala většina zaměstnavatelů například při formulaci kvalifikačních požadavků v rámci náboru nových zaměstnanců. Je nepochybné, že ke změně dosavadního mnohaletého přístupu je zapotřebí odpovídající čas a vhodná osvěta.

Principy získávání profesních kvalifikací v rámci dalšího vzdělávání byly v uplynulých letech podpořeny provázáním s rekvalifikačními kurzy, které jsou zakončovány zkouškou dle zákona č. 179/2006 Sb. a zakončením v živnostenském zákoně, kdy je profesní kvalifikace uznatelným dokladem o vzdělání za účelem získání živnostenského oprávnění.

Přijaté usnesení vlády je významným krokem, jehož cílem je zjednodušení legislativního prostředí. Osvětový charakter usnesení má mít dopad především na tvůrce zákonů, kteří by měli i ve specifických oblastech využít zákon č.

179/2006 Sb. jako společnou platformu pro získávání profesních kvalifikací. Usnesení vlády ukládá členům vlády: „zohlednit existenci Národní soustavy kvalifikací a zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, při tvorbě vlastních právních předpisů upravujících oblasti kvalifikací, kvalifikačních předpokladů pro výkon povolání či ověřování a zkoušky kvalifikační způsobilosti“.

Již dnes se některá ministerstva obracejí na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a konzultují možnosti propojení jimi chystané legislativy se zákonem č. 179/2006 Sb. v oblasti získávání kvalifikací. Děje se tak díky společnému úsilí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního ústavu pro vzdělávání, konsorcia Hospodářské komory ČR, Svazu průmyslu a dopravy ČR a společnosti TREXIMA, spol. s r.o., sektorových rad a dalších tvůrců systému Národní soustavy kvalifikací.

Věřím, že lepší přehlednost a provázanost legislativy upravující kvalifikace může významně přispět ke skutečnosti, kdy získávání a vyžadování kvalifikací dosažených v dalším vzdělávání bude běžně využívaným systémem jak pro občany, tak pro zaměstnavatele.

Mgr. Klára Bezděková
Odd. vyššího odborného
a dalšího vzdělávání, MŠMT

SEKTOROVÉ RADY jsou na trhu práce již známým pojmem

Ještě nedávno byla sektorová rada celkem neznámým pojmem. Dnes už jsou ale sektorové rady jednoznačně uznávanými aktéry českého trhu práce, klíčovými partnery pro státní instituce a vzdělavatele při tvorbě nástrojů dalšího vzdělávání a iniciátory aktivit vedoucích k efektivnímu ovlivňování rozvoje lidských zdrojů v rámci sektorů národního hospodářství a regionů.

že práce v sektorové radě jim dává určitou šanci, jak začít systémově řešit nepříznivou situaci na trhu práce. Do sítě sektorových rad a jejich pracovních skupin je v současnosti zapojeno více než 2 000 lidí.

Úkolem sektorových rad je, zjednodušeně řečeno, sledovat trh práce a jeho vývoj a tyto neustálé změny a trendy strukturovaně popsat v Národní soustavě povolání (NSP). Díky práci sektorových rad a dalších odbor-

níků existuje veřejně dostupný katalog informací o profesích, které se reálně vyskytují v daném sektoru. V katalogu NSP na webových stránkách www.nsp.cz tak uživatel najde vyčerpávající a aktuální informace o existujících profesích s uvedením pracovních činností, požadovaných kvalifikací a kompetencí, potřebných odborných dovedností a znalostí, údajů o mzdách, volných míst, škol nabízejících vzdělání v daném oboru apod.

Sektorová rada sdružuje reprezentanty významných zástupců zaměstnavatelů (svazů, cechů, firem atd.). V současné době v České republice existuje celkem 29 sektorových rad, které svým zaměřením pokrývají české hospodářství.

Sektorové rady ustavovali největší zástupci zaměstnavatelů u nás, tedy Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora České republiky a Agrární komora České republiky. Proces ustavování nebyl jednoduchý – je potřeba si uvědomit, že nebylo snadným úkolem přesvědčit ředitele, personální ředitele a HR specialisty, aby si ke své práci ve firmách přibrali ještě další úvazek. Ale zaměstnavatelé pochopili,

Tyto informace o trhu práce však bylo nutné přenést do světa vzdělávání. Proto se sektorové rady zapojily do vytváření základního nástroje pro další vzdělávání v podobě Národní soustavy kvalifikací, v níž zpracovávají tzv. profesní kvalifikace. Profesní kvalifikace říká, co má umět například zámečnický nástrojař nebo šička, a jak lze jejich kompetence ověřit tak, aby uchazeč získal důvěryhodné osvědčení a zaměstnavatelé se mohli na kvalitu držitele tohoto osvědčení spolehnout. Všechny zpracované a schválené profesní kvalifikace jsou uloženy na webových stránkách www.narodni-kvalifikace.cz.

V březnu byl Koordinační radou schválen plán prací na rok 2013 dle návrhů jednotlivých sektorových rad. V tomto roce tak bude vytvořeno přes 200 nových profesních kvalifikací a revidováno více než 70 stávajících profesních kvalifikací. V současné době jsou sektorovými radami zakládány

pracovní skupiny k tvorbě kvalifikací a startují práce na prvních návrzích standardů k profesním kvalifikacím. Přes navyšující se počet profesních kvalifikací, které sektorové rady ročně vytvářejí, se zvyšují i požadavky na kvalitu procesu tvorby profesních kvalifikací. Sektorové rady tak při tvorbě standardů musí skloubit požadavky trhu práce a požadavky jednotlivých resortních ministerstev – autorizujících orgánů; pro objektivnost standardu zapojit do tvorby různorodé subjekty; komunikovat s potenciálními a stávajícími vzdělavateli; prosadit využívání profesních kvalifikací i v oblastech, kde již je odborná způsobilost legislativně upravena a podporovat profesní kvalifikace nejen v rámci jejich tvorby, ale i při zavádění do praxe (realizované zkoušky atp.).

O českých sektorových radách se mluví už i v Evropě. V současné době jsou některé z nich (např. z oblastí chemie, dřeva a dalších) oslovovány

a testovány Evropskou komisí z hlediska zapojení do tzv. evropských sektorových rad. To potvrzuje, že sektorové rady a jejich členové odvedli velký kus práce. A také skutečnost, že trend zapojování zaměstnavatelů do procesu ovlivňování rozvoje lidských zdrojů je při současné nepříliš pozitivní situaci na trhu práce rozhodně správný.

Žádný z již viditelných výsledků by nebylo možné dosáhnout bez ochoty pracovat, víry ve smysluplnost činnosti sektorových rad a bez transparentních pravidel a systémového řízení celé této ohromné sítě odborníků a reprezentantů zaměstnavatelů. **Proto je potřeba, aby střešní zaměstnavatelé a především státní instituce a vzdělavatelé uměli využít nabízený potenciál zkušených odborníků. Toto spojení umožní provést malé i zásadnější revoluce ve vzdělávání ve smyslu učení se pro praxi.**

Zpětnovazební konzultanti

– prodloužené ruce sektorových rad

Tušíte, co může spojit tak různorodé obory jako slévárství, hlídání dětí, výroba organických pigmentů a barviv, vzdělávání a poradenství, výroba a opravy železničních hnacích kolejových lokomotiv či udělování certifikací?

Působí v nich firmy, využívající nástroje Národní soustavy kvalifikací ve své firemní praxi. Společnosti Vítkovické slévárny, spol. s r.o., Gradua-CEGOS s.r.o., Synthesia a.s., CZ LOKO a.s., NQA CZ s.r.o. již „pod vlastní střešou“ ověřily kvalitu i uplatnitelnost profesních kvalifikací.

Jak konkrétně? Tak, jak to každá z nich potřebuje - kvalifikační či hodnotící standard je využíván jako základ profesních školení, osvědčení z profesní kvalifikace je uvedeno mezi kvalifikačními požadavky v hlášení pro Úřad práce, kompetenční model je nástrojem při definování požadovaných kompetencí na profesi auditora, zkouška profesní kvalifikace chůva umožňuje odlišit se od ostatních, ale především je pro držitele osvědčení zárukou kvality a profesionality.

Zavádění principů Národní soustavy kvalifikací do praxe má mnoho podobností se štafetovým během. Od zaměstnavatelů ve startovních blocích se štafetový kolík postupně ocitá v rukou zástupců Národního ústavu pro vzdělávání, oborových ministerstev, sektorových rad, konsorcia Hospodářské komory České republiky, Svazu průmyslu a dopravy ČR a společnosti TREXIMA. Každé předání má svá specifika,

a proto se ve správný okamžik zapojují také členové týmu zpětnovazebních konzultantů, seznamující zaměstnavatele na území celé České republiky s možnostmi využívání NSK. Členové tzv. „týmu Regiony“ jsou reprezentanty střešních zaměstnavatelů – HK ČR a SP ČR a současně prodlouženou rukou sektorových rad. Umožňují zaměstnavatelům ovlivňovat kvalitu celého systému svým aktivním zapojením ve fázi tvorby i následného využívání. Zajišťují reakci malých, středních i velkých zaměstnavatelů a podnikatelů nejen na NSK, ale zprostředkovávají jim také výstupy jednání sektorových rad. Sektorovým radám naopak vrací komplexní obraz o aktuální situaci v oboru a regionu. Zpětnovazební konzultanti jsou rovněž nositeli flexibility a uplatnitelnosti – atributů, odlišujících další vzdělávání od vzdělávání počátečního. Svým působením se zasazují o naplnění základního principu životaschopnosti NSK, který mají

v rukou zaměstnavatelé, a který závisí na využívání tohoto nástroje v praxi.

Zaměstnavatelé sdružení v sektorových radách dávají vytvářenými profesními kvalifikacemi trhu práce jednoznačný signál o tom, koho potřebují a pro koho mají uplatnění. Zaměstnavatelé však zároveň nastavují zrcadlo kvality tím, jak vytvořené kvalifikační standardy a profesní kvalifikace uvádějí v život. U nich tedy celá štafeta startuje, ale také finišuje.

Kdo tedy celý běh nakonec vyhraje?

Budou-li NSK využívat zaměstnavatelé, budou zájemci o práci vědět, co je třeba se naučit. Vzdělavatelé a školy budou mít jasnou informaci o tom, co a jak vzdělávat, a instituce státní správy rozlíší efektivní a neefektivní podporu vzdělávání. Vítězem této štafety pak mohou být všichni.

NSK jde do PRAXE

CZ LOKO, a.s.

Také společnost CZ LOKO aktivně využívá Národní soustavu povolání a Národní soustavu kvalifikací v každodenní personální práci. „Využíváme katalogy zejména jako informační základny, které nám poskytují relevantní a aktuální informace – a že jde o takové informace, víme také proto, že máme zastoupení mezi jejich tvůrci, v Sektorové radě pro strojírenství. Popisy pracovních míst jsme z katalogů prakticky převzali, zejména v případě technických pozic, jako je mechanik motorových lokomotiv,“ uvádí personální ředitel společnosti Tomáš Brancuzský.

Na tvorbě popisu tohoto povolání a popisu profesní kvalifikace pro NSK se také sám podílel, nicméně rád by tuto práci zúročil v personální práci v širším měřítku: „Podařilo se nám prosadit obnovení kvalifikace mechanik motorových lokomotiv, která se dnes na středních odborných školách v krajích, kde CZ LOKO působí, nevyučuje. Naše firma zaměstnává na šest set lidí, z toho několik desítek jich ve výrobě pracuje právě na této pozici. Už kvůli generační obměně musíme začít

řešit kvalifikaci budoucích zaměstnanců a NSK je jednou z cest, která nám může pomoci.“ Kvalifikace je již v tuto chvíli schválena a zveřejněna na www.narodni-kvalifikace.cz, nicméně zatím se její funkčnost zcela nenaplnila – chybí totiž autorizovaná osoba, která je schopna kvalifikaci u uchazečů přezkoušet a zavést ji tak do praxe. „Rádi bychom se spojili s některou z místních středních odborných škol a zkusili navázat spolupráci. Přezkoušovat tuto kvalifikaci pouze ve školních prostorách podle hodnotícího standardu je z hlediska materiálně technického vybavení prakticky nemožné, na tom bychom museli případně se školou participovat. Zda tato jednání budou mít úspěch, však v tuto chvíli ještě nejsem schopen odhadnout,“ uvádí Tomáš Brancuzský.

Klub K2, o.p.s.

Dlouholeté zkušenosti v práci s rodinami a s předškolními dětmi dovedly pracovníky Klubu K2 k myšlence požádat Ministerstvo práce a sociálních věcí o vydání autorizace pro zkoušení profesních kvalifikací chůva pro děti

do zahájení povinné školní docházky a chůva pro dětské koutky. V té době měl už Klub bohaté zkušenosti s realizací několika kurzů pro pracovníky v sociálních službách se zaměřením na péči o děti. Klub K2, o.p.s. byl Ministerstvem práce a sociálních věcí dne 18. ledna 2013 autorizován pro provádění zkoušek odborné způsobilosti a k vydávání osvědčení pro profesní kvalifikace chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a chůva pro dětské koutky. Zástupkyněmi autorizované právnické osoby jsou Mgr. Regína Dlouhá a Mgr. Karin Marques.

Mgr. Regína Dlouhá je výkonnou ředitelkou Klubu K2, který vnímá jako důležitou podpůrnou organizaci pro rodiny s dětmi. V Klubu K2 pracuje od roku 2010, koordinovala rekvalifikační kurzy, spoluzakládala Asociaci pečovatelek o děti. Na Univerzitě Karlově vystudovala Pedagogickou fakultu se zaměřením na management školství.

„Dnes můžeme říci, že NSK naplno využíváme, jedna z deseti úspěšných absolventů první zkoušky profesní kvalifikace byla učitelka jedné z našich školek“, dělí se o své úspěchy s námi Regína Dlouhá.

Prokažte svou společenskou zodpovědnost a získejte čestný certifikát NSK!

Ke dnešnímu dni je zpracováno a Autorizujícími orgány schváleno více než 400 profesních kvalifikací. Všechny platné kvalifikace jsou umístěny na webových stránkách www.narodni-kvalifikace.cz. Pro zájemce o složení zkoušky z profesních kvalifikací je k dispozici zhruba 650 akreditovaných rekvalifikačních kurzů. A o tom, že je o ně zájem, svědčí fakt, že zkoušek u Autorizovaných osob bylo dosud složeno již více než 70 tisíc.

ve své personální praxi, nabízíme nově ocenění v podobě čestného certifikátu „NSK v praxi“ dokládajícího jejich společenskou zodpovědnost. Slavnostní předání prvním společnostem je právě před námi. Navíc se k předání certifikátu váže i nabídka následné medializace a PR podpory dané firmě, v jejímž rámci bude vedle představení společnosti také zprostředkována živá zkušenost s použitím NSK ve firemních personálních procesech.

Nominaci na certifikát předchází doložení podkladů, ke kterým patří kupříkladu inzerce pracovního místa s uvedenou možností profesní kvalifikace, popis pracovní pozice nebo popis činnosti s využitím profesní

kvalifikace, adaptační plán využívající Národní soustavu kvalifikací, interní pravidla vzdělávání obsahující akceptování profesních kvalifikací, popis školení zaměstnanců zakončených zkouškou z profesní kvalifikace, kariérní plán vytvořený dle profesních kvalifikací nebo autorizace dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Národní soustava kvalifikací vstoupila v život a teď už je jen potřeba, aby se stala každodenní součástí praxe. Více informací naleznete na webových stránkách www.nsk2.cz www.sektoroverady.cz a www.vzdelavaniaprace.cz.

ZKOUŠKY PROFESNÍCH KVALIFIKACÍ v prvním čtvrtletí 2013

Ke konci března 2013 evidujeme již 69 197 přezkoušených ze 133 různých profesních kvalifikací.

Přinášíme krátké konkrétní příklady zcela odlišných profesí:

Mlynář

Praxi znají, potřebovali teorii - mlynářina má sice v českých zemích dlouholetou tradici, ale před dvaceti lety byl tento učební obor u nás zrušen. Jelikož se jedná o obor, který vyžaduje malé počty absolventů, je velmi těžké zajistit jeho financování. Uchazeči o osvědčení profesní kvalifikace prošli rekvalifikačním kurzem vedeným zkušenými mlynáři ze Svazu průmyslových mlýnů. „Jde většinou o lidi vyučené v jiných oborech. Máme tu zedníka, minule jsme tu měli typografa a přichází i hodně zájemců, kteří mají maturitu“, upřesňuje organizátor zkoušky Pavel Filip ze Svazu průmyslových mlýnů. Díky projektu Národní soustava kvalifikací je dnes možné získat osvědčení o profesní kvalifikaci mlynář, které je garantováno státem a stejně jako výuční list veřejnou listinou potvrzující zvládnutí příslušné profesní kvalifikace.

Zaměstnavatelé možnost získat kvalifikaci vítají

A jak se na osvědčení o profesní kvalifikaci dívají zaměstnavatelé? Majitel jednoho z českých mlýnů, Petr Vavřík, tuto možnost jednoznačně vítá: „Ta zkouška je pro mě zárukou toho, že ten člověk už něco zná a umí. Brát zaměstnance z jiných profesí by pro mě znamenalo, že se pořádku budu muset starat i já.“

Kominík

V poslední době se množí počet tzv. „falešných kominíků“, kteří nemají potřebné znalosti a svými neodbornými zásahy ohrožují zdraví i majetek svých klientů. Osvědčení o způsobilosti k revizím spalínových cest ale není jednoduché získat. Uchazeč musí mít nejméně pět let praxe a musí být vyučený v oboru, případně mít všechny tři „kominické zkoušky NSK“ (tj. kominík - měření spalín, kominík - montáž

kominů a kominových cest, kominík - kontrola a čištění spalínových cest). Jak zkouška probíhá, nám přiblížil pan Jaroslav Schön ze Společenstva kominíků: „Je to hodně o teorii, nejdříve písemný test, pak následuje praktická část na určitém zařízení - to musejí sami napsat revizní zprávu - a po té je ještě ústní zkouška z jednotlivých systémů.“ Jen 70 % uchazečů u zkoušky uspěje, osvědčení je totiž také závazek, vysvětluje pan Schön: „Jde o lidské životy.“ U kominíků s osvědčením o úspěšně složené zkoušce dle zákona č. 179/2006 Sb. si ale můžete být jejich kvalifikovanost jisti.

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a chůva pro dětské koutky

V druhém březnovém týdnu roku 2013 přibýlo k počtu absolventů zkoušky z profesních kvalifikací dalších deset. Poprvé se jednalo o zkoušku z již zmíněných profesních kvalifikací chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a chůva pro dětské koutky. Stali se tak prvními deseti absolventy, a to nejen na půdě Klubu K2, ale v celé České republice. Klub K2 je totiž prvním a zatím jediným držitelem této specializované akreditace.

„V prvním kole jsme oslovili především frekventanty našeho předchozího kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách“, vysvětluje ředitelka Klubu K2 Regína Dlouhá. „Máme totiž k systému udělování kvalifikace pro chůvy jisté připomínky. Domníváme se, že v oblasti práce s dětmi jsou nutné nejen teoretické znalosti, ale i zkušenosti z praxe, a považujeme za nezbytné vidět zájemce o kvalifikaci v interakci s dětmi“, dodává. Několikadenní praxe byla součástí předchozího kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách, a tak Klub K2 může stoprocentně ručit nejen za znalosti prvních absolventů, ale i za jejich

praktické dovednosti. Tito vyškolení pracovníci prošli úspěšně psychotesty a především absolvovali videotrénink s následným rozbořem.

Vstřícný přístup k dětem a zájem o jejich správnou výchovu je ale u zájemců o kvalifikaci stěžejním motivem: „Mám sama už starší děti, ale téma péče o děti mě stále zajímá“, popisuje svou motivaci jedna z absolventek. „Kvalitní práce s dětmi je vždycky důležitá a společensky přínosná. Z hlediska svého osobního růstu hodnotím jako vysoce přínosný kurz pro pracovníky v sociálních službách, který mi umožnil vyzkoušet si teorii v praxi. Bez vztahu k dětem se tahle práce dělat nedá, vzdělání nestačí“, upřesňuje.

Složení zkoušky vyžaduje rozsáhlé znalosti, které jsou testovány v části písemné a ústní. Kromě otázek týkajících se výchovy dětí nechybí ani vývojová psychologie, problematika zdravé výživy, zdravotní nebo právní otázky potřebné pro vlastní podnikání v dané oblasti.

Zkouška trvala od 9,00 do 17,30 hod. a zahrnovala celkem 11 tematických okruhů.

Písemná část se skládala z 15 otázek a trvala cca 2 hodiny, ústní část pak další hodinu.

V praktické části uchazeči museli prokázat schopnosti ze dvou sekcí:

a) poskytování první pomoci dětem v rozsahu cca 30 min. (odbornou stránku vedl záchranář Pavel Tlustý z Krajského školicího a výcvikového střediska Zdravotní záchranné služby Středočeského kraje v Kladně.)

b) Uplatňování metod a forem pedagogické práce - 4 hodiny

„Všech deset uchazečů o profesní zkoušku v tomto kole uspělo a ke zkoušce v dalším termínu se již ozvali i zájemci, kteří jsou i mimo naše současné aktivity a tudíž přicházejí úplně „z venku“,“ říká Mgr. Regína Dlouhá. Někteří již jako chůvy pracují a chtějí zkoušku složit a mít tak osvědčením doloženo, že pro tuto profesi mají příslušné znalosti a dovednosti podle NSK.

OBECNÉ INFO ZÁVĚREM...:

Národní soustava kvalifikací (NSK) je státem garantovaný celorepublikový systém budovaný na reálných požadavcích na výkon činností v rámci jednotlivých povolání a pracovních pozic. Definuje požadavky na odborné způsobilosti jednotlivých kvalifikací bez ohledu na způsob jejich získání. Rozhodující vliv na obsah kvalifikací mají přitom zaměstnavatelé. Každá kvalifikace, která je na trhu práce uplatnitelná, v něm má nebo v průběhu času bude mít své místo. NSK umožňuje nejen identifikaci, třídění a zařazování kvalifikací, ale také jejich uznávání a certifikaci. Nenahrazuje stávající kvalifikační a vzdělávací systémy, ale snaží se o jejich provázání, zastřešení a zprůhlednění. Zároveň umožňuje srovnání našich národních kvalifikací s kvalifikacemi stanovenými a popsány v jiných evropských státech.

newsletter

redakce: PR tým VZ NSK2
(svobodova@komora.cz)
vydalo: konsorcium HK ČR, SP ČR
a TREXIMA, spol. s r. o.
dne 15. 4. 2013

„NSK2“ je individuální národní projekt MŠMT, jehož řešitelem je Národní ústav pro vzdělávání.